

Παναγιώτατε καί Θειώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καί Οἰκουμενικέ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Ταπεινότητος, Κύριε Βαρθολομαῖε, τήν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

«Ὁ ἐπιφανείς Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν καί τόν κόσμον φωτίσας» εἶθε νά καταυγάξη τάς σκέψεις, τάς ἀποφάσεις καί ἐνεργείας πάντων τῶν Ὀρθοδόξων κατά τό Νέον Ἔτος κατευθύνων τήν Ἐκκλησίαν, «ἦν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» εἰς ὁδοῦς εἰρήνης.

Συνελθόντες ἐν Συνόδῳ τήν 4^η Ἰανουαρίου 2019 ἀνέγνωμεν ἐνδελεχῶς τό ἀπό 24^{ης} Δεκεμβρίου 2018 ἀποσταλέν Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καί ἐκτενῶς ἡσχολήθημεν μετὰ τοῦ θέματος τῆς χορηγήσεως αὐτοκεφαλίας εἰς τήν ἐν Οὐκρανίᾳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Μετ' εἰλικρινοῦς σεβασμοῦ καί ἀγαπώσης παρρησίας, ὡς πάντοτε, συνοψίζομεν τήν ἐκτίμησιν τῆς κατ' Ἀλβανίαν Ἐκκλησίας, κυρίως ὡς πρός τά ἀφορῶντα εἰς τάς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἶναι ἤδη γνωστή ἡ ἀσκηθεῖσα ἡμετέρα κριτική πρός τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας διὰ τήν ἄρνησιν νά μετάσχη εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Σύνοδον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Κρήτῃ. Ὁμοίως καί προσφάτως διὰ τήν σπουδήν νά διακόψη τήν εὐχαριστιακὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Εἰδικώτερον εἰς ἐπιστολήν ἡμῶν (7 Νοεμβρίου 2018) μεταξύ ἄλλων ἐπεσημάναμεν εἰς τόν Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας κ. Κύριλλον ὅτι: «...Εἶναι δυνατόν ἢ ἀπόφασις καί ἢ ἐντολή τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας νά ἀκυρώνη τήν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους ναοὺς, οἱ ὅποιοι λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου; ...Ὁμολογοῦμεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νά συμφωνήσωμεν μέ τοιαύτας ἀποφάσεις. Ἡ Θεία Εὐχαριστία, τό ἀσυλλήπτου ἱερότητος καί μοναδικῆς σημασίας μυστήριον, ἐπιβάλλεται νά μένη ἐκτός οἰασδήποτε ἐκκλησιαστικῆς διενέξεως».

Ὁ αὐτὸς πόνος καί ἡ ἀγωνία διὰ τήν διαφύλαξιν τῆς ἐνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας υποχρεώνει ἡμᾶς νά διατυπώσωμεν θεμελιώδη ἀμφιβολίαν, ὡς πρός τήν ἐπικύρωσιν ἀναδρομικῶς χειροτονιῶν τελεσθεισῶν ὑπὸ καθηρημένου, ἀφωρισμένου καί ἀναθεματισμένου

προσώπου. Ἡ πολιτεία τοῦ τελέσαντος τὰς ἐν λόγῳ πράξεις κ. Φιλαρέτου Ντενισένκο (πρωταγωνιστοῦ τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως) εἶναι ἀποκαλυπτική. Χειροτονηθεὶς Ἐπίσκοπος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας τὸ 1962, διετέλεσεν μεταξύ ἄλλων Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων αὐτοῦ καὶ Μητροπολίτης Κιέβου. Τὸ 1991 ἐζήτησεν αὐτοκεφαλία, οὐχὶ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν κατ' αὐτόν τότε «Μητέρα Ἐκκλησίαν», τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας. Τὸ 1992 καθηρέθη, ἐνῶ τὸ 1997 ἀφορίσθη καὶ ἀνεθεματίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ὀργανικοῦ μέλους τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἐνεργειῶν τούτων ἀναγνωρισθεισῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ὅσον χρόνον ὁ κ. Φιλάρετος ἦτο καθηρημένος καὶ ἀνεθεματισμένος ἐτέλεσεν ἀντικανονικῶς τελετουργίας, μὴ συνιστώσας ἔγκυρα μυστήρια. Συνεπῶς καὶ αἱ τελεσθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ χειροτονίαι εἶναι ἀνυπόστατοι, κεναί, στερούμεναι τῆς θείας χάριτος καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ αἱ χειροτονίαι εἰς διάκονον, πρεσβύτερον καὶ τελικῶς εἰς ἐπίσκοπον τοῦ γραμματέως αὐτοῦ Σεργκέι Ντουμένκο, νῦν Μητροπολίτου Ἐπιφανίου. Ἐν τῷ Ὑμετέρῳ Γράμματι τῆς 24ης Δεκεμβρίου 2018 σημειοῦται: «...ἀποκαταστήσαντες τούτους εἰς τούς οἰκείους αὐτοῖς ἀρχιερατικούς καὶ ἱερατικούς βαθμούς...». Διερωτώμεθα, ὅμως, κατὰ πόσον αἱ τελεσθεῖσαι ὑπὸ τοῦ κ. Φιλαρέτου χειροτονίαι, ἀφορισμένου καὶ ἀνεθεματισμένου ὄντος, ἀπέκτησαν, ἐξ ὑστέρου, ἄνευ κανονικῆς χειροτονίας ἀγιοπνευματικὴν ἐγκυρότητα καὶ γνησίαν σφραγίδα ἀποστολικῆς διαδοχῆς.

Πανορθοδόξως ἀναγνωρίζεται ὡς θεμελιώδης ἐκκλησιολογικὴ ἀρχὴ ὅτι αἱ χειροτονίαι τῶν σχισματικῶν καὶ αἰρετικῶν, ὡς «μυστήρια» ἔξω τῆς Ἐκκλησίας τελεσθέντα, εἶναι ἄκυροι, πολλῶ δέ μᾶλλον αἱ χειροτονίαι ὑπὸ καθαιρεθέντος καὶ ἀφορισθέντος. Ἡ βασικὴ αὕτη ἀρχή, ἡ ἀρρήκτως συνδεομένη μετὰ τῆς περὶ Ἁγίου Πνεύματος Ὁρθόδοξου διδασκαλίας, ἀποτελοῦσα ἀπαρασάλευτον κρηπίδα τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐπισκόπων, πεποίθαμεν ὅτι δέν δύναται νά παραθεωρηθῆ.

Δυσκολευόμεθα νά κατανοήσωμεν ὅτι τὰ ἄκυρα καὶ ἀνυπόστατα καθίστανται «κατ' οἰκονομίαν» πνευματοφόρα· ὅτι πράξεις ἀποτελοῦσαι ἐπανελλημμένην βλασφημίαν κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, (ὅπως ἡ ἐπίκλησις ὑπὸ τοῦ τότε ἀφορισμένου κ. Φιλαρέτου «ἡ Θεία Χάρις... προχειρίζεται... εὐζώμεθα ὑπὲρ αὐτοῦ ἵνα ἔλθῃ ἐπ' αὐτοῦ ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου

Πνεύματος»), αναγνωρίζονται ἐκ τῶν ὑστέρων «κατ' οἰκονομίαν». Εἶναι δέ, τέλος, γνωστόν ὅτι κατὰ τὴν πρόσφατον Ἐνωτικὴν Σύνοδον ἡ ἐπιλογή καὶ ἐκλογή τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιμονῆς τοῦ κ. Φιλαρέτου, σήμερον πλέον ἐπισήμως ἀποκαλουμένου ἐν Οὐκρανίᾳ «Ἀγιωτάτου Ἐπιτίμου Πατριάρχου Κιέβου καὶ πάσης Ρῶς-Οὐκρανίας». Κατόπιν ὄλων τῶν ἀνωτέρω διερωτώμεθα διὰ τὴν προσθήκην τοῦ ὀνόματος τοῦ Μητροπολίτου Ἐπιφανίου εἰς τὰ Ἱερά Δίπτυχα.

Ἡ ἐπιδιωχθεῖσα εἰρήνευσις μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Οὐκρανῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν ὑποστῆ κατὰ τό παρελθόν ποικίλους διωγμούς ὑπὸ ἀθεϊστικῶν καθεστώτων, μέχρι τοῦδε δέν ἔχει ἐπιτευχθῆ. Ἐφόσον ἑκατομμύρια Ὁρθοδόξων πιστῶν, ὑπὸ τόν Μητροπολίτην Ὀνούφριον (συμφώνως προς στατιστικὴν τοῦ Ἰανουαρίου 2018 ὀργανωμένων εἰς 12.069 ἐνορίας ὑπὸ 90 Ἀρχιερεῖς καὶ ἀριθμούντων 12.283 κληρικούς, 251 Μονὰς καὶ 4412 μοναχοὺς) ἠρνήθησαν νὰ μετάσχουν εἰς τὴν διαδικασίαν χορηγήσεως τῆς αὐτοκεφαλίας, διακόψαντες μάλιστα τὴν εὐχαριστιακὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἐνῶ κατὰ τό παρελθόν τό ἐκκλησιαστικόν πλήρωμα τῶν χωρῶν (Σερβίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας, Πολωνίας, Ἀλβανίας, Τσεχίας καὶ Σλοβακίας), εἰς τὰς ὁποίας ἐχορηγήθη αὐτοκεφαλία, ὑπῆρξεν ἠνωμένον.

Λυπούμεθα, διότι ἐπαληθεύθησαν αἱ ἀνησυχίαι, τὰς ὁποίας εἶχομεν διατυπώσει εἰς τὴν τριμελῆ ἀντιπροσωπείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (Ἰούλιος 2018) καθὼς καὶ κατὰ τὴν προσωπικὴν ἡμῶν συνάντησιν ἐν Κρήτῃ (Ὀκτώβριος 2018): Ἀντὶ εἰρηνεύσεως καὶ ἐνότητος τῶν Ὁρθοδόξων τῆς Οὐκρανίας, ἐπαπειλεῖται ὁ κίνδυνος διασπάσεως τῆς ἐνότητος τῆς ἀνά τόν κόσμον Ὁρθοδοξίας.

Αἱ προβλέψεις ὅτι ἡ παροῦσα διασάλευσις καὶ ὁ ἐμφανὴς διχασμὸς θα διαρκέσουν ἐπ' ὀλίγον καὶ ὅτι ὅλοι αἱ Αὐτοκέφαλοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι τελικῶς θὰ ἀποδεχτοῦν τὰ γενόμενα, διὰ τοὺς γνωρίζοντας στοιχειωδῶς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχισμάτων καὶ τὴν ἀντοχήν τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, μόνον ὡς ἀβάσιμοι ἐκτιμήσεις δύνανται νὰ ἐκληφθοῦν. Ἀλλὰ καὶ αἱ καθησυχαστικαὶ ὑποθέσεις ἐνίων ὅτι τοῦτο ἴσως πραγματοποιηθῆ τόν... ἐπόμενον αἰῶνα εἶναι μᾶλλον κυνικαί. Σοβαρὰ τραύματα μὴ ἐγκαίρως ἀντιμετωπισθέντα δέν θεραπεύονται ὑπὸ τοῦ χρόνου. Συνηθέστερον ἐπεκτείνονται καὶ ἐξελίσσονται εἰς ἀνιάτους πληγὰς.

Ἡ διαμορφωθείσα σήμερον κατάστασις ἀπαιτεῖ νέας προσεγγίσεις καί ἐμπνευσμένας πρωτοβουλίας διά τήν προώθησιν τῆς εἰρήνης ἐν Οὐκρανίᾳ, πρό πάντων δέ διά τήν διαφύλαξιν τῆς ἐπικινδύνως τρωθείσης ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας. Πρός τήν κατεύθυνσιν αὐτήν πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι λύσιν ἀποτελεῖ ἡ καταφυγή εἰς τήν ἀγιοπνευματικήν συνοδικότητα, τήν τονισθεῖσαν περιτράνως ἐν Κρήτῃ: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐκφράζει τήν ἐνότητα καί καθολικότητά της ἐν Συνόδῳ. Ἡ συνοδικότητα διαπνέει τήν ὀργάνωσιν, τόν τρόπον πού λαμβάνονται αἱ ἀποφάσεις καί καθορίζεται ἡ πορεία της» (Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, παρ.1).

Οὐ παύομεν φρονοῦντες ὅτι μοναδικῆς ἀξίας ἐπιτεύγματα τῶν Ὁρθοδόξων κατά τάς τελευταίας δεκαετίας ὑπῆρξαν αἱ Πανορθόδοξοι Συνάξεις τῶν Προκαθημένων καί ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῇ ἀόκνῳ προσπάθειᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί προσωπικῶς τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος. Στοιχοῦσα τῷ περί συνοδικότητος πνεύματι τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, ἡ κατ' Ἀλβανίαν Ὁρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία ἀπευθύνει θερμήν παράκλησιν, ὅπως τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἀξιοποιοῦν τό κατ' ἐξοχήν προνόμιον τοῦ συντονισμοῦ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συγκαλέσῃ τό συντομώτερον δυνατόν Πανορθόδοξον Σύναξιν ἢ Σύνοδον, προκειμένου νά προληφθῇ ὁ ἐμφανῆς κίνδυνος δημιουργίας ὀδυνηροῦ Σχίσματος, ἀπειλοῦντος τήν ἀξιοπιστίαν τῆς Ὁρθοδοξίας καί τήν πειστικήν αὐτῆς μαρτυρίαν εἰς τόν σύγχρονον κόσμον.

Ἐκ βαθέων εὐχόμεθα καί ταπεινῶς δεόμεθα, ὅπως ὁ ἐν Τριάδι Θεός κατευθύνῃ τά διαβήματα πάντων ἡμῶν πρός διασφάλισιν τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας. «Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς [καί ἡμᾶς] πάσης χαρᾶς καί εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς [καί ἡμᾶς] ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου. (Ρωμ. 15:13).

Ἐπί δέ τούτοις, ἀσπαζόμενοι Ὑμᾶς φιλήματι ἀγίῳ, διατελοῦμεν μετὰ πάσης τιμῆς καί βαθυτάτης ἀγάπης ἐν Χριστῷ τῷ ἐπιφανέντι Θεῷ καί φωτίσαντι τόν κόσμον.

Ἐν Τιράνοις, 14 Ἰανουαρίου 2019

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος,

Ἐλπίστος ἐν Κυρίῳ ἀδελφός

(Ὑπογραφή)

+ὁ Τιράνων Ἀναστάσιος, πρόεδρος